

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת ויצא תשע"ג

ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה (כ"ח - י"ב)
כל ימיו של האדם הם "כחלום יעוף" ואינם אלא בגדר חלום, אלא מאי, ניתן להפיק מהחיים הללו תועלת רבה, בהיותם סולם המוצב ארצה, אולם אפשר לעלות ולטפס בו מדרגה אחר מדרגה, מעלה אחר מעלה, ולהגיע לשמי מרום - לדרגה גבוהה עד מאד.

(הרה"ק רבי יעקב יוסף מפולנאה זיע"א)

ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה (כ"ח - ט"ז)
אדם הקם משנתו עליו להתגבר כארי לעבודת הבורא ית"ש, כמו שמבואר בתחילת השולחן ערוך. וראו נא את ההבדל בין צדיק לרשע, שכן אצל יעקב אבינו נאמר: "ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי". מיד כאשר התעורר משנתו מיהר לעבוד את השי"ת מתוך בהלה וצער על כך שישן. ואילו אצל פרעה נאמר "ויקץ פרעה" ומה עשה אחרי שהתעורר? "וישן ויחלום שנית".

(הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א)

אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי (כ"ח - ט"ז)
העניין הוא, דכאשר חייו של האדם מתנהלים כסדרם ללא מניעות והפרעות אין משים הוא על לב שצריך להלל ולשבח את בוראו, ורק ח"ו כשבאה עליו צרה וכדו' אזי "ויזעקו אל ה' בצר להם". וז"ש "אכן יש ה' במקום הזה" כשיש רק "ה" - מדת הרחמים והכל הולך כשורה, אזי "ואנוכי לא ידעתי", אנוכי ר' להשי"ת ע"ד אנוכי ה' אלוקיך, פי' ששוכח את הקב"ה שהכל מחסדו וטובו הגדול, וע"כ "ויירא ויאמר" שיעקב אבינו פחד כי ישכח דבר זה כי קוב"ה שליט וזן לכולא.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

וירא ויאמר מה נורא המקום הזה וגו' וזה שער השמים (כ"ח - ז')
יעקב אבינו ע"ה בענוותנותו כי רבה היא, הרגיש בעצמו שעדיין לא הגיע לשלמות בעבודת ה', וזה שאמר וזה שער השמים, עדיין עומד אני בשער ולא זכיתי להיכנס פנימה.

(הרה"ק ר"נ מראפשיץ זיע"א)

אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים (כ"ח - ז')
פירש"י, כיון שהגיע לחרן יהב דעתיה למהדר ואמר, אפשר שעברתי במקום שהתפללו אבותי וכו'. ולכאורה קשה למה לא התעכב יעקב מיד בעוברו שם, אלא יעקב אבינו ע"ה כשהרגיש בצורך להתפלל במקום אבותיו לא רצה לעשות את זה אגב עוברו במקום, אלא עבר את המקום וחזר במכון לשם באופן מיוחד, וזה לימוד לכל אדם.

(הרה"ק החידושי הרי"ם זיע"א)

ושבתי בשלום אל בית אבי (כ"ח - כ"א)

איתא בגמרא (ברכות ס"ד ע"א) אמר רבי אבין הלוי, הנפטר מחברו אל יאמר לו "לך בשלום" אלא "לך לשלום", שהרי יתרו שאמר לו למשה "לך לשלום" עלה והצליח, דוד שאמר לו לאבשלום "לך בשלום" הלך ונתלה. ואמר רבי אבין הלוי, הנפטר מן המת אל יאמר לו "לך לשלום", אלא "לך בשלום", שנאמר, "ואתה תבוא אל אבותיך בשלום". זאת היתה כוונתו של יעקב אבינו שיציאתו מן העולם שתהיה בשלום ללא כל חטא ועוון, לכן אמר "ושבתי בשלום אל בית אבי" כמו שאומרים לנפטר "ואתה תבוא אל אבותיך בשלום".

(הרה"ק שר שלום מבעלזא זיע"א)

ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה (כ"ט - כ"ב)

מובא במדרש רבה כי לבן נטל מאנשי מקומו את בגדיהם וכליהם, משכן אותם, ובכסף שלווה עשה משתה, אחרי המשתה בא ואמר להם, הן ארחתי אתכם, עכשיו כל אחד מכם ילך ויפדה את כליו. דברי המדרש אלו מרומזים בפסוק, בנוהג שבעולם כי קודם מכינים את הסעודה, ורק לאחר מכן מזמינים את הקרואים, ואילו כאן נאמר "ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה". כלומר, קודם זימן את אורחיו, ואחר כך התקין להם סעודה.

(החפץ חיים זיע"א)

ואביכן התל בי והחלף את משכרתי עשרת מונים (ל"א - ז')

וברש"י: מכאן למדנו שלבן החליף את תנאו עם יעקב מאה פעמים. מסופר על מהר"ם אלשיך הקדוש שפירש בכתוב הזה, איך השתמש לבן בתחבולות ומרמות כדי להונות ולרמות את יעקב, והאר"י הקדוש שנוכח בדרשה פרץ לפתע בצחוק, והמשיך לחייך בכל זמן הדרשה עד תומה. משסיים את דרשתו, פנו הנוכחים אל האר"י בשאלה מדוע חייך בדרשה? השיבם האר"י, כי נגזר על לבן הארמי להופיע בעצמו בדרשתו של מהר"ם אלשיך, ולהצדיק עליו את הדין, והוא התייצב ליד הפתח והקשיב באזניים קשובות לדרשה, ועל כל מין תחבולה שהיה האלשיך מדגיש בדרשתו, היה לבן הארמי מנענע בראשו ומודה ואומר אמת נכון הדבר. ולכן חייכתי, כי כל התככים שהוזכרו בדרשתו של מהר"ם אלשיך על לבן הארמי, הכל אמת ויציב, ודבר ה' בפייה אמת, וכל דברי רבותינו אמת וצדק.

וישב לבן למקומו ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלקים (ל"ב - א' - ב')

כל זמן שיעקב היה בבית לבן הרמאי, אע"פ שגם שם שמר על תר"ג מצוות, אבל מתוך אין ברירה מפני שלבן רצה לעקור את הכל היה מוכרח להשתמש נגד לבן קצת ברמאות, ולכן לא פגע אז במלאכי אלקים, ברגע שעזב את בית לבן וחזר שוב לדרכו הק', דרך השלמות של "תתן אמת ליעקב" בחותמו של הקב"ה, פגש מיד ב"מלאכי אלקים" שבאו לשמור אותו מפני עשיו אחיו.

(הבעש"ט הקדוש זיע"א)

פניני השבת

להוסיף מחול על הקודש

לדעת רוב הפוסקים תוספות שבת היא מדאורייתא, תוספות זה אין לה שיעור, ובלבד שיוסיף איזה זמן שיהיה ודאי יום מחול על הקודש, היינו שהתוספות יהיה זמן מה כשהחמה נראית עדיין, על כן יזהר מאד שאחר הדלקת כל הנרות ואחר כל העשיות יהיה עדיין החמה נראית שיהיה זמן מה ודאי יום לתוספת שבת.

(משמרת שלום)